

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK 1974

XV. Szegedi Nyári Tárlat, a Móra Ferenc Múzeum képtárában, szeptember 16-ig.

Fotóklubok X. Szegedi Szalonja. Fotókiállítás a Bartók Béla művelődési központban, augusztus 20-ig.

Kass János, Reich Károly és Würtz Ádám Shakespeare-illusztrációi, kisplasztikák, plakettek, érmek. Kiállítás a Képcsarnok bemutató-

termében, augusztus 15-ig.

Szeged környéki népelet, tékák, ládák, szörhímzések. Néprajzi kiállítás a Bartók Béla művelődési központban, augusztus 20-ig.

Kokas Ignác festőművész kiállítása a November 7. művelődési központban, szeptember 1-ig.

Mészáros Dezső szobrászművész szabadtéri

szoborkiállítása a Móra-parkban, augusztus 20-ig.

Melocco Miklós szobrászművész kiállítása a Közművelődési Palota kupolájában, augusztus 20-ig.

Móra Ferenc-émlékiállítás a Somogyi-könyvtár olvasótermében, augusztus 20-ig.

A tápai gyékényszövés. Kiállítás a tápai művelődési házban, augusztus 24-ig.

Három kiállítás

Lassan hagyomány már, hogy az ünnepi hetek idején minden kedden három szegedi kiállításról számolunk be ezeken a hasábocon. Ez a hagyomány most ismét folytatódik. Tizedszer nyílt meg a Bartók Béla művelődési központban a **Fotóklubok X. Szegedi Szalonja**. A kiállítást vasárnap délelőtt nyitotta meg dr. Laczó Katalin, a Csongrád megyei tanács művelődési osztályának főelőadója, a jubileumi fotószalon díjait pedig Radnóti Tamás, a városi tanács művelődési osztályának helyettes vezetője, a Fesztivál Intéző Bizottság titkára nyújtotta át. Dr. Juhász Antal muzeológus tárlatvezetésével nyílt meg szintén a Bartók Béla művelődési központban a szegedi és Szeged környéki falitékákat, menyasszonyi ládákat és szörhímzéseket bemutató néprajzi kiállítás. Tegnapi óta, hétfőtől látható a Képcsarnok Káráz utcai bemutatótermében Kass János, Reich Károly és Würtz Ádám Shakespeare-illusztrációiból, valamint kisplasztikákból, plakettekből és érmekből rendezett kiállítás.

*

Lassan hagyomány, hogy az ünnepi hetek idején Szeged környéki népelet címmel a Móra Ferenc Múzeum bemutatója a tulajdonában levő néprajzi emlékek leg szebb darabjait. Ezúttal falitékákat, menyasszonyi ládákat és szörhímzéseket láthatunk a Bartók Béla művelődési központban. A szépen rendezett néprajzi bemutató világos és hű képet rajzol a paraszti bútorkészítésről, motívumkincséről, színvilágáról. A kék alapú, pipacs-piros díszítésű vásárhelyi és szegedi tékák és ládák, a piros alapú csokordíszes makói ládák és a tótkomlósi, élénk, dekoratív színekkel díszített bútorkészítők képzőművészeti lágy, ugyanakkor tájegységi jellegzetességgel tanúsítanak. A Dél-Alföld szörhímzéses párnávegeinek szép darabjai egészítik ki a mostani kiállítást.

*

Tizedik éve, hogy az ország amatőr fotóklubjainak nyaranta a szegedi Bartók Béla művelődési központ ad otthont. Itt mutatják be évenként, immár egy évtizede legújabb alkotásaikat az ország különböző részén dolgozó fotósok. Az ilyen jubileum lehetőséget ad az elmúlt évtized értékelésére, a visszatérítésre, a jelen útjainak vizsgálatára és a jövő körvonalainak vázolására is. Bizonyos vagyok benne, hogy ez a mostani kiállítás egy hosszú folyamat jelentős állomása, mely az elmúlt évek hagyományait éppúgy magán viseli, mint ahogy hű tükröket a mai törekvéseknek, és ahogy felvillantja a fotók holnapjának jezeit is.

A mostani tárlat középpontjában — oly sok öncélű trükk, formai bravúr és üres filozofálgatás után — az ember áll. Sok a portré, az ember és természet kapcsolatát bemutató alkotás, s jó néhány fénykép tükrözi alkotójának intellektuális szándékait. Viszont még mindig kevés a humor, a groteszk, a szatíra. Bármennyire is klubok, alkotóműhelyek mutatkoznak be ezen a kiállításon, bármennyire is jól látható, hogy mennyire segíti az egészséges alkotói légkört az egyéniség kibontakozását, mégis egy-egy kép marad meg leginkább a szemlélők emlékeztetőben. Így például olyan egyszerű alkotások, mint

Alapfő András *Az én mozgódó képem* című szikrázóan szellemes képe, Kincses Gyula bájosan lírai 0 című portréja, Hajdinyák Gyula *Anyja* című fotója, Horváth Dezső *Pótkocsi* című szellemes műve, Tihanyi László *Dunai ártéren* című sorozata és különösen *Táj loval* című kitűnő fényképe, valamint Török László *A család* című ironikus, sik gondolattal gazdagító alkotása.

Az előző tárlatokhoz képest emberileg gazdagabb ez a kiállítás. Többet mond változó világunkról, formálódó, alakuló emberségünkről. Mindennapjaink elcsúszott pillanatait éppúgy megőrzik a fényképek, mint az emberi arc rezdüléseit, vagy a fotósok gondolatait. Örömdetes tény, hogy meglepően sok a fiatal, pályakezdő fotós. A tehetségek jelentkezése pedig mindig új lendületet ad egy mozgalomnak, mindig gazdagodást, új színeket jelent.

A Fotóklubok 10. Szegedi Szalonján tizenöt fotóklub 101 alkotójának 166 képe

N. L.

A hatyúk tava A minszki balett két estje

Sikerül-e legyőznie a legtisztább és legnemesebb emberi érzésnek a gonosz varázslatot? Beteljesülhet-e Zsigfrid herceg és a hatyúvá változtatott Odette szerelme? Ezekre válaszol a balett és a zene sajátos művészi eszközeivel, nemzetközi nyelven Csajkovszkij *A hatyúk tava* című balettje. A romantikus mesék jellegzetes, végletekig kiélezett kérdései ezek, melyekben az a szép, a magával ragadó és mindig új élményekkel telít, hogy legyen bármilyen banális a történet, hiába tudjuk első perctől a választ a naivnak tűnő kérdésekre, a próbák sorát vállaló és az átok, a varázslat, a gonosz felett sikereket arató hősökben, a legszebb emberi érzések diadalában mindig önmagunk jobbik-szebbik énjének győzelmét is ünnepeljük. S lehetne-e ezen felfokozott érzések és indulatok kifejezésére, megjelenítésére alkalmasabb műfaj, mint az emberi mozgások, és a zene csodás kettősének harmóniája. Bizonyítja ezt a feltevést, hogy zsfűfolt nézőtér előtt mutatta be két este Odette és Zsigfrid történetét a Belorusz Állami Akadémiai Nagyszínház balettagyüttese a szegedi Dóm téren.

A balett romantikus és mesés hangulatát erősítették J. Csmodurov díszletkompozíciója, valamint az előadás jelentős fényeffektusai is. Az első és harmadik felvonás kastélyának oszlopokra, függönyeinek ritmusa és a finoman megválasztott fényjáték a látvány dekorativitását hangsúlyozta, a két tóparti felvonásban pedig a hideg kékes árnyalatok misztikus hangulata és az egyszerűsített díszletelemek a romantikus hatást erősítették. Már a díszlet is segítette meghatározni közelebből a balett műfaját. Úgy jellemezhetnénk: romantikus költemény ez, a zene eszközeivel elmondva, táncal megjelenítve. A klasszikus orosz balett kiemelkedő alkotása ez a mű. Szinte jellemző mozdulatait, a koreográfia motívumait éppúgy ismerjük, mint a muzika gyakran hallott részleteit. Mégis újból és újból élményekkel gazdagít a balett, minden előadásban új szépségeket fedezhetünk fel. Talán azért, mert a klasszikus orosz balettiskola táncmotívumainak és a romantikus orosz zene világának nagyszerű ötvözte. A hatyúk tava. S kik ismerhetik jobban ezt a zenét, ennek a táncnak elemeit, mint a szovjet balettagyüttesek, ahol nemzedékeken át folytatódik, hagyományozódik ez a stílus. A minszki balettagyüttes szegedi előadásai is azt bizonyították, hogy a táncosok anyanyelvi fokon sajátították el minden lépést, mozdulatot, tisztán szándékkal és alázattal alkalmazkodnak koreográfiaihoz és zenéhez, s kitűnő szólisták egyéniségükkel is fűszerezni képesek — a lehetőségeik határain belül szerepeiket. A mostani elő-

Siflus Jozsef felvétele

Odette és Zsigfrid a hatyúlánnyokkal

adások is emlékeztetnek maradnak, éppen az előbb említett érények miatt. Azt sem hallgathatjuk azonban el, hogy a minszki balett előadásának ritmusa megmegtörlik, a szólók, a népek táncainak bemutatói önálló betétként hatnak, nem épülnek be szervesen a történetbe. A kar az első felvonás kezdeti bizonytalanságai után magára talált, különösen a második felvonásban remekeltek a táncosok.

Külön kell szólnunk a két est szólistáiról. Odette—Odilia kettős szerepét a bemutatkozó előadásban Nyina Pavlova táncolta, vasárnap pedig Ludmilla Brzozovszkaja volt a hatyúvá varázslott leány. Nyina Pavlova nagyszerű technikával, árnyaltan oldotta meg a „balettek királynője”-szerepet, jól alkalmazkodott az érzelmi hullámzásokhoz, s „tekete” Odiliaként megcsilantotta temperamentumának érényeit. Ludmilla Brzozovszkaja kiváló balerina. Szinte mindent tud és mindent elmond, amit ebben a szerepben el lehet. Törékeny alkata, mozgásának tökéletes harmóniája különösen a lírai részleteknek adott ritkán látható mélységeket. Nem jós-lás, ha azt mondjuk, sokat fogunk még hallani róla. Zsigfrid herceg mindkét este Jevgenyij Pavlovics volt. Jó megjelenése, eleganciája, kulturált mozgása, illúziót keltő herceggé avatta. A hatyúk tavának bravúrszerrepe: az udvari bolond. Virtuozitás, akrobatika, humor ötvöződik ebbe a csörgőspikkás figurába. L. Poljakovszkij e szerepnek első sorban a humoros oldalát igyekezett kiaknázni. Energiás, lendületes alakításának párja Jakov Botvinnik varázslója. Alakításának érénye a temperamentum és kimagasló megjelenítő erő.

A szegedi szimfonikusok az esték egyik legszimpatikusabb szereplőjének, a szabadtéri játékok első női karmesterének, Tatjana Ko-

lomijcevának vezetésével kiválóan illeszkedtek a produkcióba. Néhány próba elég volt ahhoz, hogy a karmester vezetésével a szegedi együttes teljes jogú ré-

szese legyen az előadásnak. Csajkovszkij zenéje éppoly magas hőfokon keljen életre, e kétszeri alkalommal, mint ahogy a balett, túl a kétszázadik előadáson.

A Belorusz Állami Akadémiai Nagyszínház balettagyüttese, mely két estén a szegedi Dóm téren Csajkovszkij *A hatyúk tava* című balettjével vendégszerepelt, tegnap, hétfőn elutazott Szegedről. Elutazásuk előtt az együttes tagjai megkoszorúzták a Széchenyi téren álló szovjet hősi emlékművet.

A minszki balettagyüttes Szegedről Budapestre utazott, ahol 7-én és 8-án a Margitszigeti színpadon lépnek közönség elé. Budapesti műsorukban négy egyfelvonásos balett szerepel: Bizet—Cscedrin: *Carmen* szvit, Chopiniana, Cscedrin: *Kamaraszvit* és Borogyin: *Poloveci táncok*.

Tandi Lajos

Próbálják a Turandotot

Több mint negyvenezren látták idén a szabadtéri játékok eddigi nyolc előadását. *Vörösmarty* drámája, a *Czilei és a Hunyadiak* háromszor ment, ugyanennyiszor János vitéz — mely szombaton, augusztus 10-én búcsúzik —, kétszer *A hatyúk tava*. Félidejéhez érkezik hét végén a Játékok műsora: Pénteken, augusztus 9-én újabb premier lesz, *Puccini Turandotja*.

A nagy érdeklődéssel várt bemutató két szempontból is különleges eseménynek ígérkezik. Az operát játszó-ták már a 30-as években a dóm színpadon, ám az 1965-ös előadásait úgy tartják számon, a közönség és a szakemberek, mint a Játékok talán legkiemelkedőbb operai teljesítményét. Most is Vaszij Viktor dirigál, Szinetár Miklós a rendező, Fülöp Zoltán a díszlet-, Márk Tivadar a jelmeztervező, mint kilenc évvel ezelőtt, s

a hazai énekesek közül is többen ismételnék. Amy Shuard, Jeanette Pilou és Nikola Nikolov után idén is három külföldi szólistát ismerhet meg a publikum, Maria Angela Rosattit (Turandot), Delfina Ambrozia-kot (Liu) és Gaetano Bardint (Kalaf). Különleges zenéi eseménynek számít az idei Turandot azért is, mert ebben az évben emlékezik meg a zenei világ Pucciniről, halálának féléves évfordulóján, s mint köztudomású, a Turandot volt a mester hatyúdala, melyet már asszisztense, Alfano fejezett be.

A Szegedi Szabadtéri Játékok soron következő premierjére jó hete folynak a próbák. Szegeden van már Delfina Ambrozia, s tegnap késő estére várták a másik két külföldi vendégművészt is.

T. L.